

CZY PARKI KULTUROWE CHRONIĄ ZABYTKI? III FORUM WOKÓŁ PARKÓW KULTUROWYCH

Posted on 11 października 2024

Wspólnie z Instytutem im. Wojciecha Korfantego zapraszamy do Katowic na III Forum wokół Parków Kulturowych. Wydarzenie odbędzie się w najbliższy wtorek - 15 października.

Instytut im. Wojciecha Korfantego, od 2019 roku poprzez swoje ekspertki i ekspertów wspierał samorzady województwa śląskiego (Ruda Śląska, Racibórz, Rybnik) w tworzeniu warunków prawnych i społecznych, pozwalających przygotować uchwały o parku kulturowym na danym terenie. Działania te pozwoliły na zainaugurowanie w 2022 roku podczas „I Forum wokół Parków Kulturowych” - wielowątkowej debaty na temat teorii i codziennej praktyki funkcjonowania Parków Kulturowych w województwie śląskim oraz w innych lokalizacjach w Polsce.

Wnioski płynące z kolejnych spotkań potwierdziły, że na drodze do uchwalania i wprowadzania parków pojawiają się często podobne bariery, m.in. obawy o nieuszanowanie prywatnej własności, strach przed gentryfikacją, lęk przed zbyt inwazyjnymi zmianami budowlanymi (konserwatorskimi) lub wzrostem wartości ekonomicznej danego obszaru. A także – mentalnościowe i kulturowe – w tym opór społeczności lokalnych wynikający z niezrozumienia idei Parków Kulturowych. Od samej nazwy „Park Kulturowy” począwszy. Jest to jednak najmniejszy problem, bo to co najbardziej utrudnia działanie samorządowcom i konserwatorom, to kłopoty płynące z zabałaganionego słownika prawnego, meandrów samorządowej i centralnej polityki, a także zmieniające się bardzo szybko w Polsce strategię rozwojowe. Do listy tej należy koniecznie dodać szeroki kontekst nakładających się kryzysów – przede wszystkim klimatycznego, ale także kulturowego i migracyjnego.

Krytyczna i twórcza rewizja funkcjonowania istniejących i potencjalnych Parków Kulturowych jest nam dziś bardzo potrzebna, tym bardziej, że słychać ją także w głosach płynących ze środowisk konserwatorskich, samorządowych (w tym od społeczności lokalnych) oraz prawnych.

Jednym z ważniejszych postulatów poprawy procedury powoływania Parków Kulturowych jest zdiagnozowana konieczność organizowania rozbudowanych i rzetelnych kampanii informacyjnych (z myślą o beneficjentach przyszłego parku kulturowego), wydłużenia czasu konsultacji oraz zwiększenia nakładów na edukację regionalną i programy popularyzacji wiedzy o dziedzictwie materialnym i niematerialnym.

Podczas III FORUM 15 października w Katowicach zestawimy interdyscyplinarne perspektywy, po czym spróbujemy podyskutować o aktualności zapisów ustawy o obszarowej ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Będzie to także okazja do wysłuchania ekspertów, którzy zwracają uwagę na nierzadko wykluczające się przepisy uchwały krajobrazowej, miejscowego planu rewitalizacji, uchwał o parkach krajobrazowych i audytów krajobrazowych.

Jako cel makro III FORUM wyznaczamy sobie zapoczątkowanie ogólnopolskiej medialnej, społecznej i eksperckiej dyskusji nad rewizją przepisów o parkach kulturowych jako o narzędziu mającym szczególne uwarunkowania. Dodajmy – narzędziu, które wymaga unowocześnienia, ale które – dzięki twórcom – zawiera w sobie wciąż progresywny potencjał rozwojowy i ideowy. Potwierdza to także 20-letnia praktyka stosowania tej formy ochrony. Nie zapominajmy, że te dwie ostatnie dekady, to jednocześnie równoległy okres dynamicznych zmian w zarządzaniu rewitalizacją miast oraz zarządzaniu jako takim. Dziś myślimy już nie o miastach ponowoczesnych, ale o miastach przyszłości, rezyliencyjnych, uruchamiających strategie regeneracyjne ze względu na kryzys klimatyczny, migracyjny, czy ze względu na powrót dyskursu militarnego. Konieczne jest wypracowanie w tym kontekście rekomendacji na temat parków kulturowych dla Narodowego Instytutu Dziedzictwa oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, czego chcemy się podjąć jako Instytut im. Wojciecha Korfańskiego organizując IV Forum wokół Parków Kulturowych w marcu 2025 roku.

III FORUM WOKÓŁ PARKÓW KULTUROWYCH

CZY PARKI KULTUROWE CHRONIĄ ZABYTKI?

KATOWICE

INSTYTUT KORFANTEGO

15/10

2024

10.00

Regionalny Instytut Kultury
im. Wojciecha Korfańskiego jest
instytucją kultury Samorządu
Województwa Śląskiego.

